

PHỤ LỤC : VÍ DỤ TÍNH TOÁN VỀ TRUY THU THUẾ, TIỀN PHẠT THUẾ

A. HÓA ĐƠN ĐẦU VÀO KHÔNG HỢP LỆ

Khi kiểm tra thuế, hoá đơn đầu vào có thể bị loại với các lý do sau :

- Hoá đơn của doanh nghiệp đã bỏ trốn hoặc đang bị truy tố mà người mua không chứng minh được lỗi vi phạm sử dụng hóa đơn bất hợp pháp thuộc về bên bán hàng (*xem thêm công văn 461/TC-CS ngày 09/02/2011 của Tổng cục thuế*).
- Các nội dung ghi trên hoá đơn không rõ ràng, có dấu hiệu tẩy xóa.
- Ngày tháng ghi trên hoá đơn sau ngày nghiệm thu công trình.
ví dụ : công trình nghiệm thu ngày 21/04/2012, ngày trên hoá đơn 03/05/2012
- Chủng loại vật tư không phù hợp hoặc vượt dự toán của công trình.

Trong trường hợp này, cơ quan thuế sẽ truy thu thuế, phạt nộp chậm và phạt do khai sai, khai thiếu thuế.

Xét ví dụ sau :

Công trình nghiệm thu ngày 21/04/2012

Hóa đơn đầu vào ghi ngày 03/05/2012 (khai thuế GTGT ngày 20/06/2013)

Giá trị hoá đơn : 100.000.000 , thuế GTGT : 10.000.000

Công ty đã quyết toán năm 2012 (thời hạn cuối nộp thuế là 31/03/2013)

Ngày kiểm tra thuế : 15/08/2013, kiểm tra kỳ thuế năm 2012.

Xử lý :

Do hoá đơn này có ngày sau ngày nghiệm thu nên bị loại ra. Chi phí sẽ giảm 100.000.000 đồng.

Do năm tài chính 2012 đã quyết toán xong nên không thể đưa chi phí bổ sung.

Lợi nhuận trước thuế tăng thêm 100.000.000 đồng

→ Thuế TNDN phải truy thu $100.000.000 \times 25\% = 25.000.000$

Bảng tính chi tiết các khoản truy thu thuế và phạt

a)Thuế TNDN		
	Truy thu 25% x 100.000.000	25.000.000
	Phạt do khai sai thuế 10% x 25.000.000	2.500.000
	Phạt chậm nộp từ 31/03/2013 đến 15/08/2013 $25.000.000 \times 0,05\% /\text{ngày} \times 137 \text{ ngày}$	1.712.500
	Cộng truy thu, phạt thuế TNDN	29.212.500
b)Thuế GTGT		
	Truy thu thuế GTGT	10.000.000
	Phạt do kê khai sai 10% x 10.000.000	1.000.000
	Phạt chậm nộp từ 20/06/2012 đến 15/08/2013 $10.000.000 \times 0,05\%/\text{ngày} \times 421 \text{ ngày}$	2.105.000
	Cộng truy thu, phạt thuế GTGT	13.105.000
	Tổng cộng	42.317.500

Nhận xét :

1. Sau khi đã quyết toán năm, nếu bị loại ra một hoá đơn 100 triệu sẽ bị truy thu và phạt hơn 42 triệu !

2. Sau ngày 01/07/2013 theo luật quản lý thuế sửa đổi thì số tiền phạt sẽ tăng lên như sau :

a) Phạt do kê khai sai tăng từ 10% lên 20% (tăng gấp đôi)

b) Phạt do chậm nộp : 90 ngày đầu 0,05%/ngày, từ ngày thứ 91 trở đi 0,07%/ngày.

Cũng với ví dụ trên nếu tính theo luật quản lý thuế sửa đổi thì số tiền phạt sẽ gần 47 triệu đồng.

Biện pháp :

1. Thường xuyên kiểm tra nhập hoá đơn theo chủng loại vật tư có trong dự toán.

2. Yêu cầu bên B' xuất hoá đơn kịp thời không để trễ hạn.

3. Đăng ký với cơ quan thuế để được kiểm tra thuế hàng năm để giảm tiền phạt nộp chậm.

B. XUẤT HÓA ĐƠN CHO BÊN A SAU NGÀY NGHIỆM THU

Theo Thông tư 123/2012/TT-BTC ngày 27/07/2012 Hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp và các nghị định có liên quan.

*Doanh thu để tính thu nhập chịu thuế đối với hoạt động xây dựng, lắp đặt là giá trị công trình, giá trị hạng mục công trình hoặc giá trị khối lượng công trình xây dựng, lắp đặt **nghiệm thu** (Điều 5, khoản 3, mục m)*

*Doanh thu này **không phân biệt đã thu được tiền hay chưa thu được tiền** (Điều 5)*

Như vậy, ngay cả khi bên A chưa thanh toán tiền khối lượng nghiệm thu thì công ty cũng phải xuất hóa đơn cho bên A.

Cơ quan kiểm tra thuế sẽ truy thu và phạt các hóa đơn xuất sau ngày nghiệm thu.

Xét ví dụ sau :

Công trình nghiệm thu ngày 08/09/2012 (phải xuất hóa đơn và kê khai thuế ngày 20/10/2012)

Thực tế, Công ty xuất hóa đơn cho bên A ghi ngày 08/09/2013 (khai thuế GTGT ngày 20/10/2013)

Giá trị hoá đơn : 100.000.000 , thuế GTGT : 10.000.000

Công ty đã quyết toán năm 2012 (thời hạn cuối nộp thuế là 31/03/2013)

Ngày kiểm tra thuế : 15/09/2013 , kiểm tra kỳ thuế năm 2012

Xử lý :

Hoá đơn này sẽ bị đưa về quyết toán trong năm 2012

Doanh thu năm 2012 sẽ tăng thêm 100 triệu.

Chi phí năm 2012 sẽ tăng thêm tương ứng là 97 triệu

Lợi nhuận trước thuế tăng thêm 3.000.000 đồng

→ Thuế TNDN phải truy thu $3.000.000 \times 25\% = 750.000$

Bảng tính chi tiết các khoản truy thu thuế và phạt

a)Thuế TNDN		
	Truy thu 25% x 3.000.000	750.000
	Phạt do khai sai thuế 10% x 750.000	75.000
	Phạt chậm nộp từ 31/03/2013 đến 15/09/2013 $750.000 \times 0,05\% /\text{ngày} \times 168 \text{ ngày}$	63.000
	Cộng truy thu, phạt thuế TNDN	888.000
b)Thuế GTGT		
	Truy thu thuế GTGT (không truy thu vì đã khai báo và nộp trong kỳ thuế 20/09/2013)	
	Phạt do kê khai sai 10% x 10.000.000	1.000.000
	Phạt chậm nộp từ 20/10/2012 đến 20/10/2013 $10.000.000 \times 0,05\%/\text{ngày} \times 365 \text{ ngày}$	1.825.000
	Cộng truy thu, phạt thuế GTGT	2.825.000
	Tổng cộng	3.713.000

Nhận xét :

1. Với hóa đơn đầu ra 100 triệu nếu chậm xuất 1 năm sẽ bị truy thu và phạt 3.713.000 đồng (tức là gần 4%).

2. Cũng với ví dụ trên nếu tính theo luật quản lý thuế sửa đổi có hiệu lực từ ngày 01/07/2013 thì số tiền phạt sẽ 5.349.700 đồng (tức là hơn 5%).

3. Số liệu trên đây được tính trong điều kiện lý tưởng là chứng từ chi phí trong năm 2012 của công trình trên bổ sung đủ 97 triệu (theo tỷ lệ khoán của công ty). Trong thực tế, khi doanh thu bị đưa về năm tài chính trước đó thì chi phí tương ứng rất khó bổ sung cho đầy đủ. Như vậy, số thuế TNDN bị truy thu và phạt nộp chậm sẽ tăng lên nhiều. Ví dụ nếu chi phí bổ sung hợp lệ chỉ là 80% (tức là 80 triệu) thì số tiền truy thu và phạt nộp chậm sẽ là 10.837.000 đồng (tức là gần 11%).

Biện pháp :

Quan điểm của đơn vị thi công : chủ đầu tư chưa quyết toán công trình nên chưa có số liệu chính xác để xuất hóa đơn. Trong thực tế, sau khi nghiệm thu công trình việc quyết toán có thể kéo dài nhiều tháng. Cá biệt có công trình thiếu vốn nên chủ đầu tư không chịu ký quyết toán.

Quan điểm của cơ quan thuế : theo Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp và các văn bản hướng dẫn thì khi nghiệm thu công trình là xuất hiện doanh thu để tính thu nhập chịu thuế. Khi xuất hiện doanh thu thì phải xuất hóa đơn để ghi nhận doanh thu này.

→ Để giảm thiểu thiệt hại do truy thu thuế, tiền phạt do nộp chậm cần ước tính giá trị sẽ được thanh toán và tạm xuất hóa đơn 80% - 90% giá trị sẽ được thanh toán. Sau khi có số liệu chính xác sẽ xuất hóa đơn bổ sung.